

Nr 167.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1919 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet.

(3:e avd.)

I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln (punkt 86) föreslagit riksdagen att i avbidan å den proposition, som kunde komma att i ämnet avlåtas, för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1920 beräkna ett förslagsanslag, högst, 56,900 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i den samma dag avlåtna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1919 (nr 2) under sagda huvudtitel (punkt 16) föreslagit riksdagen att i avbidan å den proposition, som kunde komma att i ämnet avlåtas, för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, på tilläggsstat för år 1919 beräkna ett förslagsanslag, högst, 11,600 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 31 januari 1919 dagtecknad, till statsutskottet för förberedande behandling hänvisad proposition, nr 69, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, anvisa dels på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 11,600 kronor,
dels ock på extra stat för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 56,200 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

För upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet har 1918 års lagtima riksdag, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1919 anvisat ett förslagsanslag, högst, 14,400 kronor.

Av detta anslag beräknades ett belopp av 2,000 kronor till arvode åt en sprängämnesinspektör, 7,300 kronor till två extra manliga assistenter samt 5,100 kronor till extra befattningshavare samt vikariatsersättningar.

Sedan Kungl. Maj:t i samband med frågan om kommerskollegii omorganisation i årets statsverksproposition föreslagit, att inspektionen för explosiva varor skulle överflyttas från civildepartementet till kollegium samt anslag för sådant ändamål äskats å kollegii stat, har något särskilt arvode till en sprängämnesinspektör icke vidare beräknats utgå från anslaget till upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet. Kungl. Maj:t har emellertid föreslagit, att anslagsposten, 2,000 kronor, måtte få disponeras för anlåtande av experter för vissa speciella inspektionsområden.

I fråga om anslagsposten å 7,300 kronor, utgörande arvode till två extra manliga assistenter, har icke någon förändring ifrågasatts.

I den för extra befattningshavare och vikariatsersättningar beräknade posten å 5,100 kronor ingår dels arvode för ett biträde åt yrkesinspektrisen med 1,600 kronor, dels arvode för extra manliga befattningshavare med 3,400 kronor, dels ock ett belopp av 100 kronor för vikariatsersättningar. Med hänsyn till att de löneförmåner, som hittills kunnat erbjudas extra manliga befattningshavare, icke varit tillräckliga för erhållande av kvalificerade personer, har Kungl. Maj:t nu föreslagit höjning av det för dem avsedda beloppet, 3,400 kronor, till 6,600 kronor. Det för vikariatsersättningar avsedda beloppet har likaledes ansetts böra ökas till 400 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär vidare att till förstärkning av yrkesinspektionens arbetskrafter för tillsyn å skogsarbetarnas m. fl. bostadsförhållanden m. m. må anställas en överordnad specialinspektör med en avlöning av 3,900 kronor och två dylika inspektörer i underinspektörs ställning med en avlöning av 2,700 kronor för vardera, ävensom att till bestridande av kostnader för lokal, kontors- och skrivmateriel, skrivbiträde m. m. för ifrågavarande befattningshavare anvisas ett belopp av 700 kronor. Kostnaden för detta ändamål skulle sålunda för år 1920 uppgå till sammanlagt 10,000 kronor. För år 1919 har för vidtagande av vissa förberedande åtgärder för tillsynen av skogsarbetarnas m. fl. bostadsförhållanden beräknats ett belopp av 4,000 kronor.

Såsom i statsverkspropositionen (sid. 343) framhållits, har hittills

av den ordinarie anslagsposten till yrkesinspektörernas och yrkesinspektrisens kontorskostnader samt vikariatsersättningar m. m. ett belopp av 9,090 kronor beräknats som ersättning till skrivbiträden inom yrkesinspektionen. Vid beräkning av det ordinarie anslaget belopp har i statsverkspropositionen förutsatts, att ersättning till skrivbiträden hädanefter skulle utgå från det extra anslaget till upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet.

Nämnda belopp, 9,090 kronor, har emellertid icke varit tillräckligt för erforderlig skrivhjälp och annat enklare expeditionsarbete.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag innebär, att för anställande vid vart och ett av de olika expeditionskontoren, till antalet nio, av ett kvinnligt biträde med fastare anställning samt för mera tillfällig skrivhjälp ett belopp av 14,050 kronor anvisas. Avlöningen för två av dessa biträden, vilka skulle vara stationerade i Stockholm, har föreslagits till 1,550 kronor samt för övriga sju biträden till 1,350 kronor.

Till förstärkning av det å ordinarie stat upptagna anslaget till yrkesinspektörernas och yrkesinspektrisens kontorskostnader samt vikariatsersättningar m. m. har Kungl. Maj:t slutligen med hänsyn till den allmänna prisstegringens inverkan på en del i detta anslag ingående poster äskat dels 14,250 kronor å 1920 års stat, dels 7,600 kronor å 1919 års tilläggsstat.

Vid bifall till vad Kungl. Maj:t föreslagit för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet under år 1920 skulle sålunda erfordras

a) *för tillsynen av skogsarbetarnas m. fl. bostadsförhållanden:*

till 1 överordnad specialinspektör	3,900: —	
» 2 underordnade specialinspektörer à 2,700	5,400: —	
» lokal, kontors- och skrivmateriel, skrivbiträde m. m.	700: —	10,000: —

b) *till förstärkning av ordinarie anslagsposten till kontorskostnader m. m.* 14,250: —

c) *övriga anslagsbehov:*

till 2 extra manliga assistenter	7,300: —
» 2 extra kvinnliga biträden à 1,550: —	3,100: —
» 7 » » » » 1,350: —	9,450: —
» experter m. m. för speciella inspektionsområden	2,000: —
» extra manliga befattningshavare	6,600: —

till biträde åt yrkesinspektisen	1,600: —	
» tillfällig skrivhjälp och vikariatsersättningar (1,500: — + 400: —)	1,900: —	31,950: —
	Summa kronor	56,200: —

Härjämte skulle erfordras under år 1919:

a) till förstärkning av ordinarie anslagsposten till kontorskostnader m. m. i runt tal	7,600: —
b) till förberedande åtgärder för tillsynen av skogsarbetarnas m. fl. bostadsförhållanden	4,000: —
	Summa kronor
	11,600: —

Utskottets
yttrande.

Förevarande proposition, i vad den avser äskande av medel för tillsyn av skogsarbetarnas m. fl. bostadsförhållanden m. m., är föranledd av de av Kungl. Maj:t framlagda, av riksdagen i huvudsak godkända förslagen till lagar dels angående beredande i vissa fall vid skogsavverkning och kolning av härbärke åt arbetarna m. m., dels ock om skyldighet i vissa fall att vid flottilied anordna härbärke åt flottningsarbetarna. Enligt ifrågavarande förslag skulle, såsom förut nämnts, tillsynen å efterlevnaden av nämnda lagar utövas av en specialinspektör och två underinspektörer med biträde av andra disponibla befattningshavare hos yrkesinspektionen. Riksdagen har emellertid icke i detta avseende biträtt Kungl. Maj:ts framställning utan för sin del beslutat, att tillsynen ifråga skall överlämnas åt länsstyrelserna med biträde av de i det allmänna tjänst för skogsvård anställda befattningshavarna ävensom av en tjänsteman vid yrkesinspektionen. Genom skogstjänstemännens anlitande för tillsynsverksamheten bleve allenast den överordnade specialinspektören erforderlig. Enligt riksdagens beslut skall denne befattningshavare *dels* biträda länsstyrelserna med upplysnings- och inspektionsverksamhetens ordnande, *dels* instruera för ändamålet anlitate inspektionstjänstemän inom skogsvården, *dels* själv verkställa inspektioner och närmast övervaka sistnämnda tjänstemäns arbete, *dels* slutligen genom upplysningsarbete verka för befintliga bostäders förbättrande samt uppförande av nya sådana av ändamålsenlig och i hygieniskt avseende tillfredsställande beskaffenhet.

Vid behandling av den nu föreliggande propositionen har utskottet från socialstyrelsen under hand inhämtat, att riksdagens ovanberörda beslut föranlett, att väsentligen större anspråk än vad Kungl. Maj:t vid propositionens avgivande förutsatt, måtte ställas på specialinspektören i fråga, varför det vore angeläget, att han erhöles yrkesinspektörs

högre ställning och vidsträcktare befogenhet. Då Kungl. Maj:t i anslutning till socialstyrelsens förslag velat giva ifrågavarande specialinspektör assistents ställning, hade detta nämligen skett med tanke dels på förmansställningen för underinspektörerna, dels på hans sorterande direkt under styrelsen, som hade att utfärda nödiga direktiv samt leda och ordna inspektionsarbetet, dels ock på det stöd och den medverkan specialinspektören hade att påräkna av yrkesinspektörerna inom respektive distrikt. Då emellertid utskottet allenast på grundval av den sålunda för utskottet tillgängliga utredningen icke ansett sig i stånd att bedöma, vilken tjänstegrad och avlöning skäligen bör tillkomma ifrågavarande befattningshavare, har utskottet funnit lämpligt förorda, att ett belopp av 7,000 kronor ställes till Kungl. Maj:ts förfogande för tillsyn under år 1920 av skogsarbetarnas m. fl. bostadsförhållanden, att utgå efter de grunder, Kungl. Maj:t efter ytterligare utredning prövar skäligt. Det till förberedande åtgärder för ifrågavarande tillsyn å 1919 års tilläggsstat äskade anslagsbeloppet har utskottet ansett kunna nedsättas till 2,000 kronor.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt i förevarande proposition föreslagit riksdagen har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vid bifall till vad utskottet sålunda förordat, torde det för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet å 1919 års tilläggsstat äskade beloppet böra bestämmas till 9,600 kronor samt det å 1920 års stat till 53,200 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, anvisa

- a) på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 9,600 kronor,
- b) på extra stat för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 53,200 kronor.

Stockholm den 23 maj 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtande nr 166.